

Тетяна КУМЕДА,

кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри філософії права та юридичної логіки
Національної академії внутрішніх справ

Tetiana KUMEDA,

PhD in Arts, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Philosophy of Law and Legal
Logic of the National Academy of Internal Affairs
<https://orcid.org/0000-0002-1690-4253>

ЛІДЕРСТВО У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

LEADERSHIP IN PUBLIC ADMINISTRATION: CONTEMPORARY CHALLENGES

The article examines the current problems of leadership in public administration, analyzes the current state and trends in the development of its potential in the conditions of global transformations, war and post-war reconstruction. The main requirements for modern leaders are the ability to innovate, openness to cooperation and the desire to introduce positive changes in society. Legal and institutional reform, financing and resourcing, preventing corruption and ensuring transparency, as well as modernization and innovation are key aspects that will require attention in the post-war era. Overcoming these challenges requires political will, systemic reforms, and active cooperation between the government, the public, and international partners.

Keywords: leadership, public administration, civil society, war, post-war reconstruction.

Лідерство - це сучасна концепція управління, у тому числі управління змінами, в якій важливим є не стільки ступінь впливу діяльності особи, скільки її високий статус, що у свою чергу визначає успіх чи невдачу управлінської діяльності. Це є основою демократичного врядування, системи сучасних поглядів на управління, і розглядається як потужний чинник підвищення управлінської спроможності та ефективності діяльності державних інституцій.

Українська дослідниця О. Юзькова, спираючись на власні дослідження, приходять до висновку, що сучасний лідер має володіти в першу чергу трьома ключовими характеристиками: стресостійкість, комунікативні навички та креативність. Тобто, під час глобальних трансформацій від лідера очікують вміння швидко відновитись під час складних ситуацій, зрозуміло та чітко донести до людей своє бачення ситуації та напрямок подальшого руху та показати принаймні декілька виходів з кризових ситуацій. На другому місці знаходяться такі характеристики, як: вміння чути людей, вміння формувати команду, гнучкість та швидкість прийняття рішень. І третю сходинку посідають вміння об'єднати навколо себе людей, здатність брати відповідальність, здатність швидко змінюватись та адаптуватись, чітка постановка задач, аналіз, структурування [1, с. 118].

Для сучасної України характерні такі тенденції у розвитку лідерства, які визначають актуальний контекст лідерства та наголошують на необхідності розвитку гнучкості, етичності, гендерної рівності, інноваційного мислення серед лідерів для досягнення стабільного та сталого розвитку країни. Головними вимогами до лідерів є здатність до інновацій, відкритість до співпраці та бажання впроваджувати позитивні зміни у суспільство. Війна, яка триває в Україні з 2014 року, суттєво позначилася і на лідерстві у публічному управлінні, вимагаючи нових підходів, навичок і методів вирішення управлінських завдань, відповідальності та здатності до ефективного управління кризовими ситуаціями.

Після повномасштабного вторгнення російських військ в Україну на систему публічного управління покладається завдання із забезпечення безпеки і оборони країни, яке слід оцінити як таке, що було виконано на належному рівні з урахуванням усіх непередбачуваних кризових ситуацій. Публічне управління продовжує реалізовувати власні функціональні завдання та обов'язки навіть у критичних умовах російської інтервенції. Стале функціонування політичної системи обумовлюється і достатньо плідною роботою лідерів державного сектору управління, зокрема: над підвищенням професійної кваліфікації чиновників, впровадженням цифровізації та конкурсних механізмів відбору потенційних кандидатів на посадові місця [2, с. 64–65].

В Україні проблематика ефективного планування та адміністративного модерування післявоєнної відбудови зберігатиме свою нагальну актуальність не лише після перемоги над агресором, а й протягом усієї повномасштабної війни. При даній диспозиції сектор публічного управління виступатиме у ролі одного із ключових суб'єктів забезпечення ефективного керування та реалізації стратегічних цілей держави. Лідерство у сфері публічного управління у післявоєнний період неминуче зіштовхнеться з численними викликами, які вимагатимуть швидкого та ефективного вирішення.

Однією з першочергових задач у сфері публічного управління є реформа законодавства та інституцій. Необхідно впровадити реформи, які забезпечать прозорість, відповідальність та ефективність у роботі службовців, а у першу чергу, лідерів. Реформи повинні включати модернізацію процедур набору управлінців, встановлення стандартів етичності, розробку професійних стандартів та механізмів контролю за їх діяльністю. Такі кроки допоможуть підвищити якість та довіру до публічного управління.

Серед релевантних кроків з оновлення якісного та кількісного складу апарату публічної служби слід зазначити започаткування державних програм з офіційного працевлаштування демобілізованих ветеранів російсько-української війни, що також сприятиме їхній соціалізації у мирному часі [2, с. 65]. Крім того, важливо розробити програми підвищення кваліфікації та навчання для управлінців-лідерів, забезпечити доступ до необхідних ресурсів, включаючи інформаційні технології та інфраструктуру. Це сприятиме покращенню професійної компетентності та ефективності роботи публічних службовців.

Важливо запровадити ефективні механізми запобігання корупції та контролю за майновим станом управлінців. Необхідно забезпечити прозорість процедур у прийнятті рішень та виконанні службових обов'язків, а також покарання за корупційні дії. Перш за все, вартує розробити та ефективно впровадити правову базу, яка забезпечує прозорість та відповідальність у публічному управлінні. Це включає прийняття та реалізацію законів, які забороняють корупційну діяльність, встановлюють механізми контролю та покарання за корупційні дії. Крім того, необхідно забезпечити незалежність антикорупційних органів та органів з контролю за публічною службою, щоб вони могли ефективно виконувати свої функції. Розробка та впровадження електронних систем управління та моніторингу може сприяти зменшенню корупційних ризиків та забезпеченню високого рівня прозорості у державній службі [3, с. 97–98].

Отже, функціонування лідерства в Україні після повномасштабної російсько-української війни зіткнеться з численними базовими викликами. Реформа законодавства та інституцій, фінансування та ресурсне забезпечення, запобігання корупції та забезпечення прозорості, а також модернізація та інновації є основними аспектами, які потребуватимуть уваги. Для подолання цих викликів необхідно політичне волевиявлення, системні реформи та активна співпраця між урядом, громадськістю та міжнародними партнерами. Тільки шляхом ефективного публічного управління Україна зможе досягти ефективного розвитку та забезпечити гідне життя громадянам.

Список використаних джерел

1. Юзькова О. І. Інноваційне лідерство в публічному управлінні в умовах переходу до сервісно-орієнтованої держави: дис. ... док. філос. в галузі публічного управління та адміністрування. Київ, 2021. 227 с.
2. Милованов Т., Ролан Ж. Повоєнна відбудова та реформи державного управління України. *Відбудова України: принципи та політика* / за ред. Городніченка Ю., Сологуб І., Ведер ді Мауро Б. / Center for Economic Policy Research. Київ, 2022. С. 44 – 77.
3. Беккер Т., Лене Дж., Милованов Т., Спаньоло Дж., Шаповал Н. Антикорупційна політика під час відбудови України. *Відбудова України: принципи та політика*. Київ, 2022. С. 77 – 106.